

Nomádi

Pod tímto názvem je třeba si představit formu hospodářství, které je vytvořeno chovem dobytka bez stájí. Neexistuje tu pravidelné zemědělství a ani trvalá sídliště. Nomádi jsou velmi úzce spojeni s přírodou. Jejich role ve společnosti je chápána jako destruktivní – např.: Hunové. Nomádský způsob života může kdekoliv a kdykoliv vzniknout, jelikož je to nejlepší forma existence a jistota přežití – např.: velké ekologické změny. Hlavní strava nomádů jsou mléčné produkty a maso. Převážně chovali ovce, kozy, hovězí, koně a velbloudy – v sev. Evropě také byl chov sobů. Příbytky tvořili jurty a pojízdné vozy.

Polonomádi se liší tím, že mají pevné sídlo, ale také chovají převážně dobytek. U nich bývá stěhování jen cyklické – stěhují se na letní a zimní pastviny.

Jezdečtí nomádi – ozbrojená složka. Původně vznikli k ochraně svých stád a nebo k získání nových pastvin. Později podnikali loupeživé nájezdy kvůli kořisti, která měla zajistit status ve společ. hierarchii. Jejich hlavní zbraní byl reflexní luk a kůň (měli většinou dvoukřídlé či trojkřídlé bronzové šipky). Někdy používali i meč, řidčeji také různé pancíře. Jejich taktika byla především v rychlosti, dobré znalosti terénu a napadání ze zálohy.

Kavkaz/Kubánská oblast

Nejstarší jezdecké hroby jsou na SV Kavkazu. Pohřbívali do mohyl. Výbava hrobů: kopí, bimetalické dýky, dlouhé meče, bronzové bojové kladiva, různé pancíře (patří sem i špičatá přilba „Spitzkappenhelme“ – důkaz kontaktů s Předním Orientem). Chybí zde sady šipek. Válečník byl pohřben i s koněm – bronzové koňské postroje Novočerkasského typu. Zřejmě zde existovala silná bojovná kasta. Tyto hroby byly převážně datovány do 9. stol. BC.

Karpatský oblouk

Jako reakce na ekologickou krizi, která vznikla antropogenním vývinem, dochází v průběhu 10. stol. BC v Alföldu a v okrajových zónách ve výběžku Karpat k politicko-sociálním změnám – vznik nomádů. Objevuje se zde převážně typ seminomádských a nomádských společenstev. Těmto Karpatským skupinám vdčíme za to, že ve stř. Evropě se jezdecktvo stalo symbolem vyššího statutu. Kombinací domácí znalosti chovu koní z pozdní doby bronzové a vlivem z východu, vznikla kultura Fuzessabony-Mezocsát.

Kultura Černogorovka

Vznikla kolem 9.- 8.stol. BC. Rozprostírala se od ústí Dunaje po Volhu. Na pohřebištích se nacházejí mohyly, ploché hroby a také sekundární pohřby ve starších mohylách. Tyto hroby patřili k jezdecké nobileté. Chybí zde pohřby dětí a hroby žen nejsou tak časté, protože pohřbívány byly jen ženy z vyšších sociálních vrstev. Archeologický materiál pochází především z hrobů. Výbava jezdeckých hrobů: kostěné postranice, bronzová udidla, reflexní luk (předskýtský doklad), kostěné šipky, bronzové dvoukřídlé šipky (někdy i s trnem), bimetalové dýky, krátké nebo dlouhé meče (jen v nejhonosnějších hrobech). V hrobových nálezech se objevují i udidla Novočerkasského typu – možná šlo o určitou etnickou (mohlo se jednat o Skýty) či sociální diferenciaci. Není jasné zda tato kultura byla předskýtská či předkimmerijská.

Kimmeriové

Indo-iránské bojové etnikum. Pocházejí z jihoruských stepí (Kubánská oblast) v rámci kultury Černogorovské (s vlivem kultury Belozerka). Do Karpatské kotliny přišli kolem 9.stol. BC – bronzové depoty typu Hajdulöszörmény.

Historické prameny:

Řecký historik Herodotos – ve svém díle vytváří svůj vlastní název „Kimmerijci“. Bylo to pro jezdecké nomády, kteří dělali nájezdy z Černomoří do Malé Asie. Herodotos popisuje ve svém díle Kimmerijce mnohem později – jako dávnou vzpomínku, a proto nemůžeme považovat jeho dílo za úplně věrohodné.

Assyrské QU. Rovněž Assyřané zobrazovali Kimmerijce na kamenné stély, avšak nedávali těmto nomádským jezdcům jméno.

Vlastnosti kmenových vůdců:

Vůdci byli silné osobnosti (museli mít určité vlastnosti) a zároveň museli pocházet z aristokracie. Byli to bohům podobní herojové. Vůdčí bojovníci přijímali do družiny statné bojovníky různého původu.

**Kimerijskou dobu můžeme dělit :mladší fáze - kultura Černogorovka
starší fáze – kultura Novočerkasská (staroskýtská)**

Kimmerijci zmizeli v 7. stol. BC, kdy byli poraženi Skýty.

Závěr:

- 1. Název „Kimmerijci“ je smyšlený a od 9. stol. BC to byly jen Skýtové.**
- 2. Kimmerijci opravdu existovali a v jejich kmenovém svazu bojovali Skýtové jako menšina např.: analogie od Hunů – kdy na jejich straně bojovaly i germánské kmeny. Poté co se určitým způsobem Kimmerijci vyčerpali, porazili je Skýtové a stali se vůdčím kmenem.**
- 3. Kimmeriové jako kmen existovali sami o sobě a v 7. stol BC byli poraženi Skýty.**

Použitá literatura:

**K počtě Vladimíru Podborskému: Bouzek, J. *Die Kimerier und Mitteleuropa*. Podborský, V. (2001). *Dějiny pravěku a rané doby dějinné*. Brno
Nomadismus 2002: (Schenk, W.; Hardt, M.) *Reallexikon der Germanischen Altertumskunde* 21, Berlin - New York, 262-265.
Reiternomaden 2003: (Metzner Nebelsic, C.) *Reallexikon der Germanischen Altertumskunde* 24, Berlin - New York, 399-407.**